

[Avaleht](#) > ... > [Kohtumenetlused](#) > [Tsiiviilasjad](#) > [Menetlustähtajad](#) > Romania

Menetlustähtajad

Sisu koostaja:

European Judicial Network
(in civil and commercial
matters)

 Rumeenia

1 Milliseid tähtaegu kohaldatakse tsiviilmenetluses?

Menetluse seisukohast on menetlustähtaeg üldmääratlusena ajavahemik, mille jooksul tuleb teatud menetlustoimingud teha või on need, vastupidi, keelatud. Asjaomased õigusnormid sisalduvad tsiviilkohtumenetluse seadustiku seaduse nr 134/2010 (muudetud ja täiendatud ning uuesti avaldatud; jõustus 15. veebruaril 2013) artiklites 180–186.

Kõik tsiviilkohtumenetluses kohaldatavad eri liiki tähtajad liigitatakse nende kindlaksmääramise alusel seadusjärgseteks, kohtulikeks või kokkuleppelisteks tähtaegadeks (olenemata nende laadist). Seadusjärgsed tähtajad on need, mis on seaduses sõnaselgelt sätestatud, ja need on põhimõtteliselt kindlaks määratud. See tähendab, et kohtunik ega pooled ei saa neid lühendada ega pikendada (näiteks viiepäevane tähtaeg kohtukutse kättetoimetamiseks). Erandkorras võimaldab seadus teatavaid seadusjärgseid tähtaegu pikendada või lühendada. Kohtulikud tähtajad on need, mille kohus kohtuvaidluste lahendamise käigus kehtestab poolte kohaleilmumiseks, tunnistajate ärakuulamiseks, muude tõendite, st dokumentide, eksperdiaruannete jne kogumiseks. Kokkuleppelisi tähtaegu on pooltel võimalik kindlaks määrata vaidluste lahendamise käigus ja need ei nõua kohtu heakskiitu.

Menetlustähtajad on sõltuvalt liigist imperatiivsed (lõplikud) ja keelavad (edasilükkavad); esimesed on need, mille jooksul tuleb teatud menetlustoimingud teha (näiteks tähtajad, mille jooksul tuleb kohtulahend edasi kaevata – apellatsioonkaebus, kassatsioonkaebus jne), ja teised on need, mille jooksul seadus keelab menetlustoimingud.

Teine tähtaegade liigitamise kriteerium on seotud karistusega, mida on võimalik kohaldada nendest mittekinnipidamise korral, kusjuures tähtajad on absoluutsed ja suhtelised. Absoluutsete tähtaegade mittejärgimine mõjutab põhiliselt menetlustoimingute kehtivust, samas kui suhtelistest tähtaegadest mittekinnipidamine – isegi kui see ei too tingimata kaasa menetlustoimingute kehtetuks tunnistamist – võib kaasa tuua distsiplinaar- või rahaliste karistuste kohaldamise neid mittejärginud pooltele (otsuse tegemise tähtaeg, ettevalmistustähtaeg jne).

Lisaks saab tähtaegu liigitada vastavalt nende kestusele tundides, päevades, nädalates, kuudes ja aastates ning see liigitus on ette nähtud ka tsiviilkohtumenetluse seadustiku artiklis 181. Lisaks on teatud juhtumid, mille puhul seaduses ei ole konkreetselt ette nähtud teatud liiki tähtaega (tund, päev jne), kuid on ette nähtud aeg menetlustoimingu lõpetamiseks (näiteks vastuväite puhul täitmise suhtes, mille võib esitada kuni viimase täitetoiminguni) või on kehtestatud sätted, mis ütlevad, et toiming tuleks teha „viivitamata“ või „võimalikult kiiresti“ või „kiiremas korras“.

2 Puhkepäevade loetelu vastavalt 3. juuni 1971. aasta määrusele (EMÜ, Euratom) nr 1182/71.

Rumeenia õiguse kohaselt on puhkepäevad kõik laupäevad ja pühapäevad ning lisaks riigipühad: 1. ja 2. jaanuar (uusaasta), 6. jaanuar (kolmekuningapäev), 7. jaanuar (Ristija Johannese üldmälestus), 24. jaanuar (Rumeenia vürstiriikide ühinemise päev), ülestõusmispühad – kaks päeva sõltuvalt kalendripäevadest (sh suur reede), 1.

mai (tööpäha), 1. juuni (lastekaitsepäev), nelipäha – üks päev sõltuvalt kalendripäevast, 15. august (Maarja taevassevõtmise päha), 30. november (andresepäev), 1. detsember (rahvuspäha), 25. ja 26. detsember (jõulud).

3 Millised üldsätted kehtivad eri tsiviilasjade menetlemise tähtaegade suhtes?

Tähtaegadele kohaldatavad normid on sätestatud tsiviilkohtumenetluse seadustiku artiklites 180–186.

4 Kui toimingu või formaalsuse peab sooritama ettenähtud ajavahemiku jooksul, siis mida peetakse toimingu või formaalsuse sooritamise alguseks?

Igal tähtajal on algus- ja lõppaeg, mis piiritlevad selle kestuse.

Algusaja kohta on tsiviilkohtumenetluse seadustiku artikli 184 lõikes 1 sätestatud, et tähtajad hakkavad kulgema menetlusdokumentide kättetoimetamise kuupäevast, kui seaduses ei ole sätestatud teisiti.

On siiski ka olukordi, kus tähtaja algusaega tähistava menetlusdokumendi kättetoimetamise võib asendada samaväärsete menetlustoimingutega (samaväärsuse olukorrad). Teatavatel juhtudel asendatakse dokumendi kättetoimetamine, millest alates hakkab tähtaeg kulgema, muude toimingutega, millest alates hakkab tähtaeg kulgema (näiteks taotlus menetlusdokumentide vastaspoolele kättetoimetamiseks, edasikaebuse esitamine või täitedokumendi kättetoimetamine).

Erandina üldreeglis on ka juhtumeid, kui tähtaeg hakkab kulgema muust kui kättetoimetamise hetkest. Need võivad alata otsusest (tähtaja möödumise tuvastamine, kohtuotsuse täiendamine), tõendite vastuvõtmisest (nõutud summade või tunnistajate nimekirja esitamine viie päeva jooksul), teatavate dokumentide avaldamisest (hoone müügikuulutuse puhul viie päeva jooksul).

Lõppaeg on määratletud hetkenä, millal on saavutatud tähtaja toime, mis lõpetab võimaluse teha toimingut, mille jaoks tähtaeg kehtestati (üldiste tähtaegade korral), või vastupidi tähistab/märgib see hetke, millal tekib õigus teatavaid menetlustoiminguid teha (keelustavad tähtajad).

5 Kas dokumentide edastamise või kättetoimetamise viis (isiklikult kohtutäituri kaudu või posti teel) võib mõjutada või muuta tähtaja algust?

Algus- ja lõppaja vahel kulgevad tähtajad katkestusteta, põhimõtteliselt ilma katkestamise või peatamise võimaluseta. Takistus, mis tuleneb poolte tahtest sõltumatust asjaolust – millele viidatakse tsiviilkohtumenetluse seadustiku artiklis 186 – on siiski põhjus menetlustähtaegade katkestamiseks. On ka muid katkestamisasjaolusid (näiteks edasikaebuse esitamise tähtaja katkestamine – tsiviilkohtumenetluse seadustiku artikkel 469). Samal ajal on seaduses sätestatud, et menetlustähtaega on võimalik ka peatada (näiteks aegumistähtaja puhul – tsiviilkohtumenetluse seadustiku artikkel 418). Kui tähtaeg katkestatakse vastavalt tsiviilkohtumenetluse seadustiku artiklile 186, algab pärast takistuse äralangemist muutumatu 15-päevane tähtaeg, olenemata katkestatud tähtaja kestusest. Peatamise korral jätkub tähtaja kulgemine hetkest, kus peatumine lõpeb, võttes arvesse ka enne tähtaja peatamist kulgenud aega.

Tsiviilkohtumenetluse seadustiku artikli 183 kohaselt arvatakse seadusjärgse tähtaja jooksul postiasutusele või kiirkullerteenistusele või erisideteenistusele üle antud või faksi või e-postiga saadetud menetlusdokument õigel ajal esitatuks. Dokument, mille huvitatud pool esitab seadusjärgse tähtaja jooksul sõjaväeüksusele või poole kinnipidamiskoha haldusbüroosse, arvatakse samuti õigel ajal esitatuks. Postiasutuse kviitung ja kiirkullerteenistuse, erisideteenistuse, sõjaväeüksuse või huvitatud poole kinnipidamiskoha haldusbüroo registreering või kinnitus esitatud dokumendil ning samuti faksi või e-kirja kohtusse saabumise kuupäev ja kellaaeg on tõend kuupäeva kohta, millal huvitatud pool toimingut tegi.

6 Kas ajavahemiku kindlaksmääramisel võetakse arvesse ka sündmuse

kuupäeva, kui tähtaeg hakkab kulgema teatavast sündmusest?

Vastavalt tsiviilkohtumenetluse seadustiku artiklile 181 arvutatakse päevades väljendatud tähtaega väljajätmise süsteemi alusel selliselt, et arvesse ei võeta tähtaja alguspäeva – *dies a quo* – ega lõppemispäeva – *dies ad quem*; kohaldatakse algusaega puudutavaid norme, nagu need on esitatud punktis 4.

Päevades väljendatud tähtajad arvutatakse alati täispäevadena, kuid dokumenti on võimalik esitada siiski ainult kohtuteenistuste tööajal. Seda puudust on võimalik parandada, saates menetluskohaldamise posti teel, kusjuures postiametnik märgib ära kuupäeva ja saajale tegeliku kättetoimetamise viisi. Vt ka vastus 4. küsimusele.

7 Kui tähtaeg on väljendatud päevades, kas nimetatud päevade arv tähendab kalendripäevi või tööpäevi?

Näiteks kui isik peab tegema toimingut või kui dokument toimetatakse talle kätte esmaspäeval, 4. aprillil 2005, ja ta peab vastuse esitama 14 päeva jooksul pärast dokumendi kättetoimetamist, kas see tähendab, et asjaomane isik peab vastama enne

- teispäeva, 19. aprilli (kalendripäevad) või
- reedet, 22. aprilli (tööpäevad)?

Vastus: päevi arvutatakse kalendripäevades. Isik peab asjaomase toimingut tegema 19. aprilliks (k.a).

8 Millal väljendatakse tähtaega nädalates, kuudes või aastates?

Vastavalt tsiviilkohtumenetluse seadustiku artiklile 182 lõppevad aastates, kuudes või nädalates väljendatud tähtajad aasta, kuu või nädala sellel päeval, mis kattub tähtaja alguspäevaga.

Tähtaeg, mis algab kuu 29., 30. või 31. päeval, ja lõpeb kuus, milles sellist päeva ei ole, arvatakse lõppenuks vastava kuu viimasel päeval.

Tähtaega, mis lõpeb riigipühal, või kui kättetoimetamine on peatatud, pikendatakse kuni esimese järgmise tööpäeva lõpuni.

9 Millal nädalates, kuudes või aastates väljendatud tähtaeg möödub?

Nädalates, kuudes või aastates väljendatud tähtaeg lõpeb viimase aasta viimase nädala või kuu tähtaja alguspäevaga kattuvatel päevadel. Kui viimases kuus ei ole tähtaja alguspäevaga kattuvat päeva, lõpeb tähtaeg selle kuu viimasel päeval. Kui tähtaja viimane päev on puhkepäev, pikendatakse tähtaega esimese järgmise tööpäevani.

10 Kui tähtpäev saabub laupäeval, pühapäeval või riigipühal, kas see pikeneb esimese järgneva tööpäevani?

Jah, kui tähtaja viimane päev on puhkepäev, pikendatakse tähtaega esimese järgmise tööpäevani.

11 Kas teatavate asjaolude korral tähtaega pikendatakse? Millised on tähtaja pikendamise tingimused?

Tsiviilkohtumenetluse seadustiku artiklis 184 on täpsustatud, et menetlustähtaeg katkestatakse ja uus tähtaeg hakkab kulgema uue kättetoimetamise kuupäevast järgmistel juhtudel:

- kui üks pooltest on surnud: sellisel juhul toimetatakse uus dokument kätte surnud poole viimasesse alalisse elukohta pärijale, ilma iga pärija nime ja seisundit näitamata;
- kui ühe poole esindaja on surnud: sellisel juhul toimetatakse uus dokument kätte asjaomasele poolele.

Menetlustähtaeg ei hakka kulgema. Kui see hakkas kulgema varem, katkestatakse see seoses poolega, kes on

teovõimetu või kellel on piiratud teovõime, kuni keegi isik on vajaduse korral määratud seda poolt esindama või abistama.

12 Millised on apellatsioonkaebuse esitamise eritähajad?

Jah, mõnes õigusvaldkonnas kehtivad eritähajad. Tsiviilkohtumenetluse seadustikus kehtestatud üldine tähtaeg apellatsioonkaebuse ja kassatsioonkaebuse esitamiseks on 30 päeva. Teatud asjades (erimenetlused), näiteks esialgse õiguskaitse korral, on apellatsioonkaebuse esitamise tähtaeg viis päeva, mis on lühem kui tavaõiguse kohane apellatsioonkaebuse esitamise tähtaeg.

13 Kas kohus võib eelkõige kohtusse ilmumise tähtaega muuta või määrata kohtusse ilmumiseks kindla kuupäeva?

Vastus on jaatav, mis tähendab, et teatud erandjuhtudel võimaldab seadus kohtunikul tähtaega lühendada (näiteks vastavalt tsiviilkohtumenetluse seadustiku artiklile 159 seoses kohtudokumendi kättetoimetamise tähtajaga viis päeva enne kohtuistungit kuupäeva).

14 Kui toimingust, mis on suunatud menetlusosalisele, kes elab kohas, kus tema suhtes võidakse kohaldada tähtaegade pikendamist, teatatakse menetlusosalisele kohas, mille elanike suhtes nimetatud pikendamist ei kohaldata, kas siis selline isik kaotab õiguse tähtaja pikendamisele?

Tsiviilkohtumenetluse seadustiku artikli 1088 kohaselt kohaldatakse kohus rahvusvahelistes tsiviilmenetlustes Rumeenia menetlusõigust, kui ei ole sätestatud teisiti. Vt ka vastus 5., 11. ja 16. küsimusele.

15 Millised on tagajärjed, kui tähtaegadest kinni ei peeta?

Nagu eespool märgitud, mõjutab absoluutsete tähtaegade mittejärgimine põhiliselt menetlustoimingute kehtivust, samal ajal kui suhteliste tähtaegade mittejärgimine, isegi kui see ei too tingimata kaasa menetlustoimingute kehtetuks tunnistamist, võib kaasa tuua distsiplinaar- või rahaliste karistuste kohaldamise neid mittejärginud pooltele (otsuse tegemise tähtaeg, ettevalmistustähtaeg jne).

Menetlustähtaegade mittejärgimine võib tuua kaasa erinevad sanktsioonid:

- menetlustoimingu tühisus,
- menetlustoimingu tegemiseks ettenähtud tähtaja lõppemine,
- kohtule esitatud taotluse kehtivuse lõppemine,
- täiteõiguse aegumine,
- rahalised karistused,
- distsiplinaarkaristused,
- kohustus teha toiming, mis tehti vorminõudeid eirates, uuesti või seda täiendada,
- kohustus maksta menetlusnõuete rikkumise tõttu kannatanule hüvitist.

Tsiviilkohtumenetluse seadustiku artiklis 185 on sätestatud, et kui menetlusõigus tuleb teostada teatud tähtaja jooksul, siis selle kohustuse täitmata jätmine toob kaasa õigusest ilmajäämise, kui seaduses ei ole sätestatud teisiti. Menetlustoiming, mis tehakse pärast tähtaja möödumist, on tühine. Kui seadusega on ette nähtud menetlustoimingu katkestamine tähtaja jooksul, võib enne tähtaja lõppemist tehtud toimingu huvitatud poole taotlusel tühistada.

16 Milliseid õiguskaitsevahendeid võivad kohtusse ilmumata jätnud menetlusosalised kasutada tähtaja lõppemise korral?

Tsiviilkohtumenetluse seadustiku artikliga 186 on ette nähtud, et pooltel, kes on menetlustähtaja mööda lasknud, on võimalik tähtaega ennistada üksnes juhul, kui viivitus oli põhjendatud. Asjaomane pool teeb menetlustoimingu hiljemalt 15 päeva jooksul pärast takistuse äralangemist ja esitab samal ajal tähtaja

ennistamise avalduse. Vaidlustamise korral kehtib sama tähtaeg kui see, mis on ette nähtud edasikaebamiseks. Tähtaja ennistamise avaldust menetleb kohus, kes on pädev lahendama tähtaja jooksul kasutamata jäänud õigust puudutavat avaldust. Kui pool on süüdi, siis õiguskaitselahendeid ei ole võimalik kasutada.

■ Viimati uuendatud: 22/07/2024

Käesoleva veebilehe omakeelset versiooni haldab Euroopa õiguslase koostöö võrgustiku vastav riiklik kontaktpunkt. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Komisjon ja Euroopa õiguslase koostöö võrgustik ei võta mingit vastutust ega kohustusi seoses käesolevas dokumendis esitatud või viidatud teabe ega andmetega. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.